

Vlaamse tuinen niet te verwaarlozen in koolstofverhaal

nieuws

Tuinbodems kunnen een bijzonder grote rol spelen als het gaat om koolstofopslag. Dat blijkt uit het burgerwetenschapsproject CurieuzeNeuzen in de Tuin. Een aangepast, meer relaxed beheer kan helpen om het koolstofgehalte op te krikken. HOGENT wil via een ander burgerwetenschapsproject 'FlowerPower De Tuin' nu ook gaan onderzoeken welke impact bloemenweides hebben.

© 16 DECEMBER 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 16 DECEMBER 2021 16:12

Lees meer over:

tuinen

bodem

koolstof

Bodem belangrijker dan bossen

Niet alleen de landbouwsector kan door middel van carbon farming een belangrijke rol spelen in het opslagen van CO₂ in de bodem. Uit het burgerwetenschapsproject CurieuzeNeuzen blijkt dat in tuinbodems evenveel koolstof zit opgeslagen als de volledige jaarlijkse Vlaamse uitstoot. “Iedereen denkt aan bossen en planten als natuurlijke manier om koolstof op te slaan, maar de bodem is met voorsprong het belangrijkste opslagmechanisme”, zegt Filip Meysmans, coördinator van CurieuzeNeuzen in de Tuin, het klimaatonderzoek in 5.000 tuinen, parken, akkers en natuurgebieden van de Universiteit Antwerpen en De Standaard.

Hij wijst erop dat een oud, goed beheerd grasland dat lange jaren koolstof heeft geaccumuleerd, soms meer koolstof kan bergen dan een bos. “Sterker nog, als je daar bomen op zet, dan kan je een deel van de opgeslagen koolstof zelfs kwijtraken, want bomen kunnen de bodem uitdrogen door water te verdampen, wat de omzetting van organische koolstof in CO₂ stimuleert”, aldus Meysmans.

Tuinen kunnen volgens hem fungeren als mini-graslandjes, terwijl ze vandaag buiten de radar van het klimaatbeleid vallen. Bovendien nemen ze in het sterk verkavelde Vlaanderen veel plaats in: 12 procent van de totale oppervlakte en dus groter dan ons bosareaal (10,3%) en zijn de Vlaamse tuinen relatief groot. “Tuinen die organisch materiaal voor lange tijd archiveren, kunnen een belangrijke bondgenoot worden in de strijd tegen klimaatverandering. Alleen hadden we daar tot voor kort geen idee van of ze dat effectief deden”, meent Meysmans.

Tuinen ‘koolstofslim’ beheren

Met het burgerwetenschapsproject CurieuzeNeuzen in de Tuin is daar nu verandering in gekomen. Uit analysestalen van de 5.000 deelnemende tuinen blijkt nu dat er 68 megaton CO₂ gestockeerd wordt in de Vlaamse tuinbodems. “Dat benadert de volledige CO₂-uitstoot van Vlaanderen in één jaar tijd, die op 76 megaton zit”, klinkt het. Al was er wel een sterke variatie waar te nemen in koolstofgehalte tussen de tuinen: van minder dan 0,75 procent tot 6,3 procent. Gemiddeld gaat het om een koolstofgehalte van 2,2 procent in de toplaag van de Vlaamse tuinbodems.

Een andere conclusie uit het burgerwetenschapsproject is dat de ontstaansgeschiedenis en het beheer een doorslaggevende rol spelen voor het koolstofgehalte. “Dit betekent dat we met een actief koolstofbeheer de koolstofopslag in tuinen een boost kunnen geven”, meent Meysmans. Hij noemt de aanleg van een tuin een scharniermoment. “Dan kan je het koolstofgehalte in de bodem opkrikken door organische compost in de bodem te mengen. Biochar, vermalen houtskool, innemen, zou nog een beter resultaat opleveren.”

Een ander codewoord is ‘relaxed tuinieren’. Het gras langer laten groeien, zorgt voor een betere wortelontwikkeling waarin meer koolstof kan opgeslagen worden. Als je het toch afrijdt, is het beter om het te laten liggen als mulch of het te composteren onder de struiken en bomen, net als bladeren of snoeiafval. Net als in de landbouw is ook minimale bodembewerking een pluspunt.

Toch zijn de onderzoekers ook realistisch. “Hoewel je je tuin niet moet laten verwilderen om de koolstofopslag te verhogen, blijft het ideaalbeeld van veel tuiniers toch een getrimd gazon”, klinkt het. Om die reden vinden ze dat de voordelen van koolstofslim tuinbeheer meer in de kijker moeten gezet worden: tuinen met langer gras blijven koeler in de zomer en gazons met een hoger koolstofgehalte houden meer water vast, waardoor het gras dus minder bruin wordt. Ook een overheidspremie zou private eigenaars kunnen stimuleren om actief koolstofbeheer toe te passen.

Rol van bloemenweides?

Ook HOGENT heeft een eigen burgerwetenschapsproject opgezet: [FlowerPower De Tuin](#). Het wil daarmee de rol van bloemenweides in tuinen gaan onderzoeken. Het slaat daarvoor de handen in elkaar met de campagne 'Maai Mei Niet' van Knack en met Mijn Tuinlab. "Het uitgangspunt van 'Maai Mei Niet' is dat iedereen met een tuin iets kan doen voor de natuur", zeggen onderzoekers Jorunn Dieleman en Stephanie Schelfhout van de onderzoeksgroep AgroFoodNature. "Gazons, of een deel ervan, anders gaan beheren, kan dus een gigantische boost betekenen voor de biodiversiteit en kan een bijdrage leveren om de klimaatcrisis te helpen afwenden, onder meer door opslag van koolstof."

De HOGENT-onderzoekers wijzen erop dat vandaag nog maar drie procent van de totale oppervlakte in Vlaanderen bestaat uit biologisch waardevolle graslanden. "Dat is een fractie van een eeuw geleden", zegt Schelfhout. "De typische bloemenrijke graslanden van weleer zijn verdwenen, vooral onder druk van de intensivering van de landbouw. Als alle tuinen in Vlaanderen samen een klein beetje doen om bloemenweides aan te leggen, kunnen we van die drie procent misschien vier procent maken. Dat lijkt weinig, maar het is een wezenlijke stap vooruit voor onze bestuivers, zoals bijen, hommels en vlinders."

Voor FlowerPower De Tuin is HOGENT [op zoek naar 500 burgerwetenschappers](#) die in eigen tuin een stukje gazon willen omvormen tot bloemenweides. "Concreet starten we met een bodemanalyse bij alle deelnemers. Daarna moeten ze drie proefperkjes van elk 2,25 vierkante meter aanleggen die ze twee jaar lang beheren als een bloemenweide door twee keer per jaar te maaien. Enkele keren per jaar vragen we ook de bloemen, bijen, vlinders en andere insecten te tellen", aldus Schelfhout en Dieleman.

Uitgelicht

Maai Mei Niet-gazons: voedsel voor 5 miljoen bijen

nieuws

Vijf miljoen bijen konden elke dag eten dankzij de Maai Mei Niet-gazons van duizenden Vlamingen. "92 procent van de deelnemers zal ook in de toekomst minder maaien", klinkt he...

🕒 9 JUNI 2021

[Lees meer](#)

Bron: De Standaard / eigen berichtgeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)